

Pri ustanovitvi deželnih učiteljskih zvez se bo moralo na vsak način to upoštevati in po tem uravnati in določiti delovanje njihovo.

A še druga težava je.

Doslej plačujejo posamezna učiteljska društva „Zavezi“ od vsakega svojega člana po 20 kr. V slučaju ustanovitve deželnih učiteljskih zvez bi morala društva tudi tem plačevati členarino in sicer najmanj tudi po 20 kr. od člana. In kaj bi ostalo potem društvu samemu za njegove redne in izredne stroške? (Konec prih.)

Kulturne slike s Kranjskega.

Spisal Jos. Ciperle.

25. Razširjanje krščanstva.

Prvo seme krščanstva se je zasejalo po Kranjskem, kakor smo že dejali, že v rimski dobi iz Ogleja. Emona je bila škofovski sedež. Toda to seme se je zatrla v onih nemirnih časih, ki so nastopili potem, ko se je razrušila rimska država, in ko je razdejal Atila že staro Emono, je prenehala tudi škofija. Slovenci so čistili še dalje svoje stare bogove.

Toda Bavarci in pozneje Franki so zopet začeli širiti krščansko vero med Slovenci. Ali kakor so se njih pradedje pod rimsko oblastjo radi pokristjanili, tako so se sedaj temu odločno upirali njihovi vnuki. Vedeli so namreč dobro, da sledi pokristjanjenju robstvo in popolno uničenje starih običajev. Da so se Kristusove vere branili Slovenci, temu so bili krivi Nemci sami. Saj niso širili Nemci te vere iz pobožnosti, ali pa da bi rešili pekla slovenske duše, ampak gola sebičnost in lakomnost jim je dala povod, širiti krščansko vero med Slovenci. Hudi boji so se vneli. „Kri po Kranji, Korotani prolita napolnila bi jezero“ — tako poje Prešeren o teh bojih. A bilo je zaman: Slovenci so se morali pokristjaniti; prisilil jih je nemški meč.

Tudi pod Franki so širili na Kranjskem v prvi vrsti krščanstvo oglejski patrijarhi. Pozneje so poučevali tudi duhovniki iz Solnograda, zraven teh pa tudi brizinski in brixenski svečeniki.

Tudi prve cerkve, župnije in samostane so ustanovili Oglejci po Kranjskem, in ker se je pomnožilo v par stoletjih število kristjanov tako ogromno po Kranjskem, je bilo treba osnovati v Ljubljani škofijo.

To se je zgodilo 6. grudnia 1461. Ali pod njeno oblast v začetku ni spadala cela Kranjska, ampak le nekatere župnije, ki so pa bile takrat mnogo večje nego sedaj. Tako n. pr. je spadala pod Št. Vid nad Ljubljano v začetku tudi Dobrova. Takisto Polhov Gradec, Črni Vrh nad Polhovim Gradcem, Sv. Jošt, Horjul, Sv. Katarina, ki so sedaj samostojne župnije, in še podružnici Sv. Jarneja v Šiški in Sv. Duha na Golem Brdu.

Pod ljubljansko škofijo so spadale tedaj v začetku: vse ljubljanske župnije, potem župnija v Št. Vidu nad Ljubljano, v Šmartnem, v Naklem, v Vodica, v Radovljici in v Št. Jarneju. — Tudi na Koroškem je imela dve župniji: pri sv. Nikolaju in sv. Mihelu. — Na Štajarskem pa so ji pripadale Braslovče, Skale in Polzela.

Pozneje so se ji pridružile: l. 1507 Kranj, l. 1518 Dob., l. 1533 Slovenski Gradec, l. 1792 Idrija, Loka, Oslice in skoro cela Dolenjska stran, l. 1830 Vipava, Slavina,

Hrenovice, Trnovo, Senožeče, Košana in l. 1833 Motnik. Zato je pa morala odstopiti svoje župnije na Štajarskem in Koroškem lavantinskemu in krškemu škofu.

Od 1788 do 1806 je bila v Ljubljani nadškofija, in l. 1806 je dobil ljubljanski škof naslov kneza.

Prvi škof ljubljanski je bil bivši župnik v Šmartnem pri Kranju, Sigmund Lambergar.

(Dalje prih.)

IV. občni zbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“.

1. Predsednikov nagovor.

Dne 27. grudnia m. l. se je vršil ob veliki udeležbi četrti redni občni zbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“. Društveni predsednik, gospod c. kr. okrajni šolski nadzornik Andrej Žumer, pozdravi v zbranih in navdušenih besedah vse zborovavce, povdarjajoč veliko važnost in korist društva za učiteljstvo, posebno za učiteljstvo z dežele, kateremu bo s konviktom dana prilika, otroke svoje šolati brezplačno, ali pa s prav malimi stroški in — kar je tudi velike važnosti: pod dobrim in zanesljivim nadzorstvom. Zato želi, da bi se vse učiteljstvo kar najtesneje oklenilo tega prekoristnega društva z letnimi doneski 1 gld. ter obenem pri vsaki priliki nabiralo prostovoljnih darov pri šolskih in učiteljskih prijateljih. V ta namen naj učiteljstvo prireja veselice v korist konviktu, se poslužuje pridno nabiranih pol, katerih ima odbor še mnogo na razpolago ter prav pridno razpečava knjižice krajevske podružnice. S čim večjim veseljem se bomo lotili nabiranja doneskov, tem prej bo stal dovršen konvikt pred nami, ki bo živa priča naše stanovske zavednosti ter kazal, kaj vse se dožene z združenimi močmi. „Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača.“ (Odobranje.)

2. Tajnikovo poročilo.

Tajnik, g. Juraj Režek, je poročal o odborovem delovanju tako-le:

Slavni zbor!

Na lanskem občnem zboru, ki se je vršil tudi na Šentjanževo, ste bili poverili društveno vodstvo in vse njegovo poslovanje staremu odboru, ki si je svoje delo tudi razdelil kakor poprej: And. Žumer, predsednik; Fr. Gabršek, I. podpredsednik; Jožef Cepuder, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; in odborniki Fr. Črnagoj, Jakob Furlan, Engelbert Gangl in Janko Likar.

Odborovo delovanje se je osredotočilo v letošnjem letu samo na nabiranje in pomnožitev zgradbenega kapitala. Nabiranje se je vršilo l. po krajevske knjižicah, ki so donesle letos nad 500 K. Čisto so jih razprodali gospodične Alojzija in Bibiana Bisail v Trnovem, Marija Borovsky v Tržiču, Pavla Götzl v Vel. Lašicah in gosposdije Avgust Kleč v Ljubljani, Avgust Korbar v Šent Vidu pri Cerknici in Ferdo Wigele v Starem Trgu pri Rakeku (vse z edenkrajc. znamkami). Nekateri so nam vrnili le na pol razprodane knjižice, nekaj pa je tudi takih tovarišev, ki se niso knjižic niti dotaknili, ampak nam jih nerazprodane vrnili. Hvala Bogu in stanovski zavednosti drugih tovarišev in tovarišic, da te „vrle ko-